

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدین وسیله گزارش جلسه سیصد و هفتم مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان مورخ ۱۳۸۶/۲/۱ مشتمل بر بررسی یک طرح ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد:

دستور: رسیدگی به طرح رفع برخی از موانع تولید و سرمایه گذاری صنعتی.

ماده ۱ بند (الف): در بند (هـ) ماده (۳) عبارت ...

پاراگراف (الف): تغییر بعمل آمده موجب تقلیل درآمد دولت شده و خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی می باشد.

توضیح آنکه در بند (هـ) ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم، یکی از مواردی که از آن مالیات و عوارض اخذ می شود «سایر کالاهای تولیدی (به استثنای محصولات بخش کشاورزی) که امکان استفاده از آنها به عنوان محصول نهایی وجود دارد» شمرده شده است و جایگزین نمودن عبارت «کالاهای صرفاً مصرفی به تشخیص دولت که کاربرد واسطه ای یا سرمایه ای نداشته باشد» برای عبارت «به عنوان محصول نهایی» موجب تنگ شدن محدوده کالاهای مورد مالیات و عوارض گردیده و لذا مستلزم تقلیل درآمد دولت می باشد.

ماده ۱ بند (ب): در بند (هـ) ماده (۳) عبارت ...

پاراگراف (ب): تغییر بعمل آمده مستلزم تقلیل درآمد دولت گردیده و خلاف اصل ۷۵ می باشد. (۷ رأی از ۸ رأی)

ضمناً این اشکال در بند (و) ماده ۱ نیز جاری است. (۶ رأی از ۸ رأی)

ماده ۱ بند (د): در تبصره (۲) ذیل بند (د) ماده (۶) عبارت ...

پاراگراف (د): تغییر بعمل آمده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی می باشد. (۴ رأی از ۸ رأی)

توضیح اینکه نظر بعضی از اعضاء این بود که محروم نمودن دولت از درآمد مالیات و عوارض به مدت چند ماه و تأخیر در اعطاء و تحویل آنها عرفاً مستلزم تقلیل درآمد دولت می گردد - هرچند در همان سال اعطاء شود - ولذا خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی می باشد.

در مقابل نظر بعضی دیگر از اعضاء این بود که در فرض تأخیر در اعطاء از جهت زمان، تنها از اضافه شدن درآمد دولت تا آن زمان جلوگیری می شود ولی موجب تقلیل درآمد دولت نمی گردد زیرا بالاخره این درآمد در همین سال برای دولت می باشد و مبلغ اعطایی تغییری نکرده و تنها زمان اعطاء تغییر نموده است که زمان مورد نظر نیز در پیش بینی دولت منظور نشده بوده است تا تغییر و تأخیر آن مستلزم تقلیل درآمد شود.

ماده ۱ بند (هـ): به ماده (۶)، بند زیر به عنوان بند ...

پاراگراف (هـ): ماده مذکور خلاف قانون اساسی می باشد. (اتفاق آراء، ۸ رأی)

نظر بعضی از اعضاء این بود که گرفتن عوارض توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی و به حساب شهرداری و ... واریز نمودن غیر از واریز نمودن این عوارض به حساب خزانه داری کل کشور می باشد ولذا خلاف اصل ۵۳ می باشد.

شماره: ... ۸۶/۴۸/۲۰۳
 تاریخ: ... ۱۳۸۶/۲/۴
 پوست: ... صلوات

و در مقابل بعضی از اعضاء وزارت اقتصاد و دارایی را واسطه در آخذ و واریز به حساب خزانه‌داری کل کشور می‌دانستند و یا می‌گفتند در واقع وزارت اقتصاد و دارایی همان خزانه‌داری می‌باشد که البته بند الف ماده ۶ مؤید این مطلب است که وزارت امور اقتصادی و دارایی همان خزانه‌داری کل کشور می‌باشد زیرا در این بند آمده است: «مالیات‌های موضوع ... که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) تعیین و ...»

همچنین نظر بعضی از اعضاء این بود که اطلاق جابجا نمودن محل هزینه نمودن درآمدها خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد.

نظر بعضی از اعضاء این بود که با جابجایی محل هزینه نمودن درآمدها، محل سابق که در ردیف بودجه بوده است احتیاج به درآمدی دارد که مستلزم تقلیل درآمد و تحمیل هزینه به دولت می‌باشد و بعید است تنظیم درآمد باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که این عمل جابجایی درآمدها و تنظیم درآمدها و هزینه‌ها می‌باشد و موجب تقلیل درآمد نمی‌شود. و یا اینکه صرف نمودن بعضی از عوارض موضوع بند (و) ماده (۳) در پروژه‌های رفع آلاینده‌گی ممکن است موضوع ردیف بودجه بند (و) ماده (۳) را از بین برده و در نتیجه جبران این تقلیل را بنمایند.

ماده ۲: جهت حمایت از صادرکنندگان ...

بزرگواران: الزام دولت به پرداخت مبلغ مذکور و عدم تعیین منبع آن، مستلزم افزایش هزینه برای دولت گردیده و لذا خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد. (۵ رأی از ۸ رأی)

ماده ۳: شورای پول و اعتبار ...

بزرگواران: اطلاق آن در مورد بانک‌های دولت خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد. (۶ رأی از ۸ رأی)

نظر اکثر اعضاء این بود که تغییر بعمل آمده موجب می‌شود که دریافت‌های دولت کاهش یافته و یا پرداخت‌های آن افزایش یابد که در هر دو فرض خلاف اصل ۷۵ می‌باشد. خصوصاً اینکه دولت براساس سودهای تسهیلات اعطایی محاسباتی نموده و هزینه‌هایی را در نظر گرفته است و تغییر بعمل آمده عرفاً مستلزم تقلیل درآمد دولت می‌گردد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که مقدار مبلغی که سابقاً توسط اعطاء تسهیلات نصیب دولت می‌شده است بصورت قانون نبوده است تا مسلم باشد که دولت این قدر نصیبش می‌شود و تغییر بعمل آمده باعث تقلیل آن می‌گردد مضافاً اینکه تغییر بعمل آمده ممکن است باعث گسترش رجوع مردم به بانک‌ها جهت گرفتن تسهیلات و یا سپرده‌گذاری می‌شود که این مسئله می‌تواند جبران کمبود را بنماید.

مگر اینکه گفته شود که پرداخت تسهیلات سقف معینی دارد و گسترش رجوع مردم در این مسئله معنایی ندارد.

ماده ۴: دولت موظف است ظرف مدت شش ماه ...

بزرگواران: افزایش سهم دولت موجب تحمیل هزینه اضافی بر دولت و مخالف اصل ۷۵ می‌باشد. (۶ رأی از ۸ رأی)

دوام توفیقات حضرت‌عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسین طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان